

ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΜΕ ΑΓΑΠΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

◆ Μια γυναίκα ζήτησε απ' το Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, κατά τη διάρκεια του αγώνα για την απελευθέρωση του γένους, κάποια χάρη:

– Αφέντη μου, του είπε, κάνε μου αυτό το καλό και σκλάβα σου θα γένω.

– Τί λες, μωρόζι, απαντά ο Γέρος του Μοριά. Εμείς για τη λευτεριά πολεμούμε και συ θέλεις να γίνεις σκλάβα μου;

◆ Κάποτε είπαν στο Γέρο του Μοριά:

– Κολοκοτρώνη, για την τρανή σου προσφορά στον αγώνα, η πατρίδα θα σε ανταμείψει.

– Το ξέρω, απάντησε: εμένα θα πρωτεξορίσει

◆ Μια άλλη φορά ο θρυλικός Γέρος του Μοριά, φιλοξένησε εν γνώσει του τον φονιά του αδελφού του, ο οποίος νόμιζε ότι δεν τον γνωρίζει ο «Γέρος».

– Παιδί μου! του λέει η μάνα του, δίνεις να φάει ψωμί ο φονιάς του αδελφού σου;

– Σώπα μάνα: λέει ο στρατηγός. Αυτό είναι το καλύτερο μνημόσυνο του σκοτωμένου.

◆ Ο ίδιος έλεγε, τον παρακάτω μύθο:

Η κουκουβάγια είχε βρωμίσει πολύ τη φωλιά της κι αποφάσισε να κατοικήσει άλλου. Της λέει τότε ο κούκος:

– Του κάκου βασανίζεσαι όσο παίρνεις μαζί σου και τον πισινό σου.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Κάθε εποχή έχει τους δικούς της μουσικούς ήχους. Πολλοί απ' αυτούς είναι ευάκουστοι και ψυχοεγερτήριο, αυτό όμως δεν μας εμποδίζει να στήσουμε αυτή και προς τα πίσω. Ν' ακούσουμε τη μακρινή ηχώ κάποιων άλλων εποχών. Ισως κάποιου άλλου κόσμου.

Ο Γιάννος Θανασιάς κουρεύει τα πρόβατα κάτω απ' τις φυλλωσιές στο Παληοχώρι

Ο λόγος για το δημοτικό μας τραγούδι, το οποίο αποτελεί ένα σπουδαίο κεφάλαιο της μουσικής ιστορίας. Και αυτό γιατί ίσως οι συνθήκες, που το γέννησαν του έδωσαν τη δυνατότητα να παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή του λαού μας και ακόμη σημαντικότερη ν' αντέξει στο χρόνο.

Το δημοτικό τραγούδι αναρριχάται απ' την καρδιά του λαού μας, γίνεται κομμάτι της ζωής του, το πλάθει, το επεξεργάζεται, το νοιώθει σαν την ανάσα του, γίνεται δικό του. Ο καθένας μέσα του βρίσκει τον εαυτό του. Προσφέρει και ξαναπροσφέρει παλιές γνωστές στιγμές και γεγονότα, σκέψεις και συναισθήματα. Ξαποσταίνει κάθε πλευρά της ζήσης.

Ανεξάντλητη πηγή μνήμης (και σημερινός συλλέκτης) δημοτικών τραγουδιών, ο εκλεκτός συγχωριανός μας κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΙΑΝΟΠΙΤΗΣ. Αν δε, ξεκινήσει αποβραδίς να τραγουδάει (χορευτικά και «τραπεζιάτικα») μέχρι το πρωί, τελειωμό δεν έχει. Και βέβαια,

χρυσό λαρύγγι! «Γεια σου Τόλια».

Από στόματος λοιπόν του κ. ΛΙΑΝΟΠΙΤΗ μεταφέρουμε στο παρόν φύλλο τα δημοτικά τραγούδια που ακολουθούν.

Ο ΘΟΔΩΡΑΚΗΣ

Άιντε ο Θοδωράκης κάθεται στης Ζάκυνθος το Κάστρο βάνει το κιάλι, βρε Θοδωράκη μου και τηρά. άιντε βάνει το κιάλι και τηρά μωρέ και το Μοριά αγναντεύει βλέπει το πέλαγο πλατάν και το Μοριά αλάργα

Κολοκοτρώνη Θοδωρή, άκου τι λέει το πουλί τι μολογάιει τ' αηδόνι, Θοδωρή Κολοκοτρώνη Άιντε βλέπει το πέλαγο πλατάν μωρέ και το Μοριά αλάργα και της Κλεινίτσας αωρέ Θοδωράκι μ' το βουνό άιντε και της Κλεινίτσας το βουνό πολύ ανταριασμένο και τούρθε σαν, βρε Θοδωράκι μου και τούρθε σαν παράπονο.

ΤΟΥ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗ Η ΚΟΡΗ

Κάτω στα πέντε μάρμαρα στις Κρουσταλένιες βρύσες κοιμάται η Καπετάνισσα του Κοντογιώργη η κόρη κοιμάται στα μεταξωτά στις πλουσιούδνιες κούνιες. Να την ξυπνήσω ντρέπομαι να της το πω φοβάμαι

Ο ΑΝΗΦΟΡΟΣ

Ορέ σαν πήρα έναν ανήφορο και βγήκα ιδρωμένος πως τόπαθα ο καημένος. Πάω τα χαιρετίσματα σε μια παλιά μ' αγάπη, σε μια παλιά μ' αγάπη. Σαν πήγα και την εύρηκα στον αργαλειό να υφαίνει της κρένων δε μου κρένει Κρίνεμ' αγάπη μ' κρίνε μου δυο λόγια πες σε μένα π' τρελαίνομαι για σένα.

Η ΜΑΓΟΛΙΑΝΙΤΙΣΣΑ

Καλά πουν τα Μαγόλιανα πόχουν στη μέση ρέμα. Παν τα κορίτσια για νερό γυρίζουν φιλημένα. Μωρέ Μαγολιανίτισσα τι το κουνάς το χέρι μαζί θα το περάσουμε τούτο το καλοκαίρι. Θυμάσαι που σε φίλησα στον πλάτανο στη βρύση μωρέ Μαγούλιανίτισσα στον πλάτανο στη βρύση. Και βάλαμε και μάρτυρες τα φύλλα του πλατάνου. Τώρα τα φύλλα πέσανε και ποιος θα μαρτυρήσει; Τα μαρτυράει ο πλάτανος κι αυτή η κρύα βρύση.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

◆ Ήθελα να πέσω, κατ' καλά που μ' έσπρωξες

◆ Έκοψε το νερό απ' τα πράσα και τόβαλε στα κρεμμύδια.

◆ Τα λέω σε σένα πεθερά για να τα' ακούσει η νύφη.

◆ Η ομόνοια φκιάν του σπίτ' κι η διχόνοια του χαλάει.

◆ Βλόγα θε μ' τα χέρια τους και βούλωσε το στόμα τους.

◆ Μ' όποιο δάσκαλο καθίσεις, τέτοια γράμματα θα μάθεις.

◆ Όπου θέλει ο τσουκαλάς, το χερούλι κολλάει.

◆ Φάσε νύφ' ζμι· καλά είναι και τα κοψίδια.

◆ Εκεί που δεν σε σπέρνουν, εκεί πας και φυτρώνεις.

◆ Σαν σκλάβος δούλευε και τρώγε σαν αφέντης.

ΕΤΣΙ ΑΝΤΕΞΑΝ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

ΕΓΙΝΕ ΤΡΙΚΟΥΒΕΡΤΟ ΓΛΕΝΤΙ...

Κάποτε τα πολύ μεγάλα καράβια διέθεταν τρεις κουβέρτες. Έτσι, θέλοντας ο λαός να δηλώσει την υπερβολή τού μεγέθους συνέδεσε και το γλέντι με τη λέξη «τρικούβερτο» στις περιπτώσεις που αυτό θεωρείται κατηγορητικό, μεγαλοπρεπές!

ΤΟΥ ΚΟΛΛΗΣΑΝ ΤΗ ΡΕΤΣΙΝΙΑ

Στην Πελοπόννησο «ρετσινιά» λέγεται το κομμάτι από δέρμα κατσίκας, το οποίο αλείφεται με ρετσίνι δημηουργώντας έτσι ένα αυτοσχέδιο θεραπευτικό τσιρότο. Αυτό βέβαια δεν ξεκολλάει εύκολα όπως... οι προκαταλήψεις για τον άνθρωπο, που... έχει κατηγορηθεί για κάτι.

ΝΤΟΠΙΟΛΑΛΙΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΦΡΑΣΕΙΣ

◆ Θα σ' τα βγάλου τα λοϊδα: Θα σου βγάλω τα μαλλιά.

◆ Πάνε κουσιώ: Πήγαινε τρέχοντας

◆ Μπλατσιάσκαμ στο δρόμο: Συναντηθήκαμ στο δρόμο.

(πέσαμε ο ένας πάνω στον άλλο)

◆ Τάμαθες όλα τα μαναφούκια: Τάμαθες όλα τα κουτσουμπολιά.

◆ Πού κουρδουκλίεσι: Πού ξαπλώνεις στριφογυρίζοντας;

◆ Πού λακμανάς: Πού γυρίζεις;

◆ Ένα βαρέλι ρίγλα αλεύρι: Ένα βαρέλι κατάμεστο αλεύρι.

- Λέμε επίσης: Το ρίγλωσες: Το παραγέμισες.

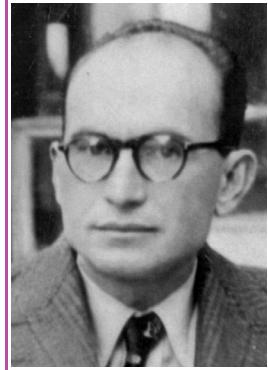
◆ Δε βόδωσα: Δεν πρόλαβα.

E. Οικονόμου

— ♦ ΚΑΪΤΣΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΪΤΣΙΩΤΙΚΑ ♦ —

Tou Δημητρίου Ε. Κούτσικα Αντιστρατήγου ε.α.

«Η λησμονιά είναι η διαφυγή της γνώσης»
(Πλάτων)

«ΓΩΓΟΣ»
Αγγέλης Γεωργιος
Εκπροσωπεί όλη την Επαρχία Δομοκού, δηλαδόν όλους εμάς χωρίς εμάς. Με το θέμα αυτό ίσως ασχοληθώ σε εύθετο χρόνο.

Όμως η ανακοίνωση αυτή μου έφερε στη μνήμη γεγονότα και καταστάσεις, που είχαν μεν σχεδόν λησμονηθεί, αλλά κατά κάποιο τρόπο είχαν σημαδέψει τα άγορα χρόνια όσων από τους παππούδες και τους πατεράδες της σημερινής μας γενιάς βρίσκονται ακόμη στη ζωή και βίωσαν όλα αυτά τα γεγονότα. Πρόκειται για τα χρόνια της 10ετίας 1940-50, τα πέτρινα εκείνα χρόνια, αλλά κυρίως τα χρόνια του Εμφυλίου Πολέμου και ειδικότερα τα πιο σκληρά χρόνια της δοκιμασίας των κατοίκων της υπαίθρου, τα χρόνια της προσφυγιάς.

Όταν ακόμη ο Εμφύλιος μαίνονταν, το επίσημο κράτος αποφάσισε να εκκενώσει όλα τα χωριά των περιοχών που δρούσαν οι αντάρτες, ώστε ν' αποστερήσει αυτούς τόσο από έμψυχο υλικό, όσο και από εφόδια (τρόφιμα κλπ.).

Η βίαιη αυτή εκκένωση των χωριών της Επαρχίας Δομοκού έλαβε χώρα το φθινόπωρο του έτους 1948, χωρίς ωστόσο να έχει προβλεφθεί η απαραίτητη υποδομή και γενικά ο τρόπος εγκατάστασης των οικογενειών και των ζωντανών των «προσφύγων».

Ο Δομοκός ήταν ένα από τα αστικά κέντρα που δέχτηκε ένα μεγάλο αριθμό οικογενειών από τους «ανταρτόπληκτους» ή «καταδιωκόμενους», όπως συνθίζονταν ν' αποκαλούνται. Η εγκατάσταση έγινε σε ελάχιστα ΤΟΛΛ των πέντε έως έξη οικογενειών, σε σκηνές και σε πρόχειρα παραπήγματα με λαμαρίνες ή πισσόχαρτο.

Η διαβίωση στους καταυλισμούς, ειδικά τον πρώτο καιρό, ήταν μαρτυρική, ήταν άθλια. Η βαρυχειμωνία που ενέσκηψε τις μέρες άφιξης των προσφύγων, η έλλειψη θέρμανσης, οι ανύπαρκτοι χώροι αφόδευσης και οι ελάχιστες βρύσες για την υδροδότηση έκαναν τη ζωή των ανθρώπων απελπιστική. Ο χειμώνας και ο Θεός βοήθησαν και αποφεύχθηκαν λοιμώδεις ασθένειες. Όμως δεν συνέβηκε το ίδιο και με τα ζωντανά. Η έλλειψη υπόστεγων και ζωτροφών ανάγκασε τους ιδιοκτήτες να τα πωλήσουν όσο-όσο. Εδώ δυστυχώς οι Δομοκίτες έμποροι βρήκαν την ευκαιρία, εκμεταλλευόμενοι την ανάγκη αυτών των ανθρώπων, ν' αγοράσουν τα περισσότερα ζώα, ιδίως βοοειδή και αιγοπρόβατα σε εξευτελιστικές τιμές.

Σε τέτοιους καταυλισμούς εγκαταστάθηκαν και πολλοί συγχωριανοί μας. Κανένας από τους ανταρτόπληκτους δεν λύγισε. Όλοι έκα-

ναν ό,τι ήταν ανθρωπίνως δυνατόν να βελτιώσουν τα νοικοκυριά τους. Την ημέρα γέμιζαν οι πουρναρότοποι του Δομοκού από ανταρτόπληκτους, οι οποίοι έβγαζαν πουρναρόριζες για να ζεσταθούν και να μαγειρέψουν τα λιτά τους φαγητά. Άλλα και τα παιδιά τους, παρά τις όποιες στερήσεις και κακοτυχίες δεν εγκατέλειψαν τα σχολεία (Δημοτικό - Γυμνάσιο), καίτοι αναγκάζονταν να πηγαίνουν στα μαθήματα με ελλιπή ένδυση-υπόδηση και να διαβάζουν στοιβαγμένοι στους καταυλισμούς ή στους περιορισμένους επιταγμένους χώρους.

Υπήρξαν και οι λίγοι πιο τυχεροί, που είχαν εγκαταλείψει τις εστίες τους πριν την υποχρεωτική εκκένωση των χωριών, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στα ελάχιστα επιταχθέντα δωμάτια ή φίλοξενήθηκαν από συγγενείς και οι πιο εύποροι σε σπίτια που μίσθωσαν.

Πολλοί Δομοκίτες αντέδρασαν λυσσωδώς στην προσπάθεια των Αρχών να διαθέσουν έστω ένα δωμάτιο για την εγκατάσταση των καταδιωκομένων. Έχοντας προσωπική εμπειρία, καίτοι έχουν περάσει πενήντα έξη χρόνια, νοιώθων ακόμη την πικρία και στα βάθη της ψυχής μου παραμένει αναπάντητο το μεγάλο ερωτηματικό. ΓΙΑΤΙ τόση αναλυγήσια;

Όμως σ' αυτή την κλειστή κοινωνία, που είχαμε την αυτού να ζήσουμε τα έτη 1948 μέχρι την άνοιξη του έτους 1950, υπήρξαν και ελάχιστες εξαιρέσεις, που με την ανθρωπιά, την ευγένεια της ψυχής τους, θα μείνουν φωτεινά παραδείγματα φιλαλληλίας και φιλανθρωπίας. Πρόκειται κατά πρώτο λόγο για τους

Παραμονής Πρωτοχρονιάς 31-12-48 στο Κάστρο Δομοκού. Τα κάλαντα για τους στρατιώτες. Διακρίνονται: Δημ. Κούτσικας, Ιωάννης Πέτρου, Γεωρ. Κουτρούμπας, Νίκος Καπάλας

αείμνηστους Ελευθέριο Γώγο συνταξιούχο συμβολαιογράφο και τον γιο του Γεώργιο Γώγο συμβολαιογράφο, στο σπίτι των οποίων στεγάστηκαν εππάρα οικογένειες από τις οποίες πέντε ήταν Καϊτσιώτικες (Δέρη Δημητρίου, Κούβελου Ιωάννη, Κούρτη Ιωάννη, Κούτσικα Ευαγγέλου και Πισσαράκη Φωτεινής). Άλλα αυτός που θα μείνει για πάντα στην καρδιά μας, αυτός που υπήρξε ο πλέον λαοφιλής σ' όλους εμάς που βιώσαμε τη λαίλαπα του Εμφυλίου πολέμου, που γνωρίσαμε την ανέχεια, την καταφρόνια και την απονιά, είναι ο αείμνηστος γιατρός Γεώργιος Αγγέλης, ο γνωστός σ' όλη την Επαρχία Δομοκού και όχι μόνο με το χαιδευτικό, ο ΓΩΓΟΣ. Αυτού του σπουδαίου επιστήμονα αλλά κυρίως εκπάγλου συαισθησίας και ανθρωπιάς γιατρού, τη βιογραφία και την αγαθοεργό του δράση θα προσπαθήσω σε γενικές γραμμές να περιγράψω.

ΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Πρωτότοκος γιος του Ιατρού Ηλία Αγγέλη από την Κτημένη (Δρανίστα) και της Ελένης το γένος Αθανασίου Μακρή γεννήθηκε στο Λεοντάρι Καρδίτσας το έτος 1916. Μετά την αποφοίτησή του από το

Γυμνάσιο Καρδίτσας εισάγεται στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών από όπου αποφοίτησε το έτος 1938. Κατά τον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο κατατάσσεται εθελοντής και προσφέρει στο Στρατό τις ιατρικές του υπηρεσίες. Άσκησε την ιατρική στο Λεοντάρι μέχρι το έτος 1947, οπότε λόγω του εμφυλίου πολέμου εγκαθίσταται στο Δομοκό μαζί με τις τρεις αδελφές του Αικατερίνη, Βασιλική και Αλτενία. Το έτος 1948 επιστρατεύεται και τοποθετείται στην εδρεύουσα στο Δομοκό Μονάδα του Στρατού. Στην αρχή υπηρέτησε ως απλός στρατιώτης ιατρός και στη συνέχεια ονομάστηκε «κατ' απονομήν» Έφεδρος Ανθυπίατρος.

Σ' όλη την στρατιωτική του θητεία, πέραν των καθηκόντων του στο Στρατό, έτρεχε μέρα και νύχτα στους καταυλισμούς και παρείχε ιατρική περιθαλψή στους αρρώστους ανταρτόπληκτους ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΩΣ. Με την ανεπιτήδευτη ευγένειά του, τον αυθορμητισμό του, το χαμόγελο του ήταν πράγματι μια όαση αισιοδοξίας για όλους μας.

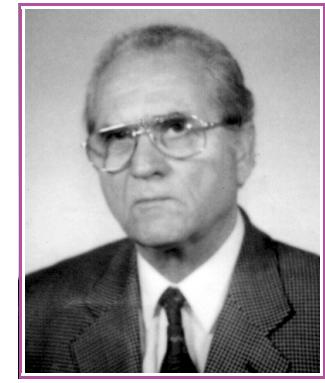
Μετά το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου και την επάνοδό μας στα καταστραμμένα χωριά ο Γώγος ήταν ο γιατρός μας για τριάντα και πλέον χρόνια αφού παρέμεινε στο Δομοκό, όπου άσκησε την ιατρική μέχρι το έτος 1982, οπότε συνταξιοδοτήθηκε και εγκαταστάθηκε μόνιμα στο Νέο Ηράκλειο Αττικής. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο Δομοκό ενυμφεύθη την Ιατρό Ζωή Ριζοκώστα από τη Λαμία.

Αυτός ο υπέροχος άνθρωπος, ο ευγενής, ο ανεξίκακος ο αλτρουιστής, ο αφιλοχρήματος, «ο άγιος των φτωχών που δεν ενέδωσε σε πιεσίσεις και απειλές», όπως προσφυώς σημειώνει και ο Κων/νος Κούτσικας στο βιβλίο του «Η ΚΑΪΤΣΑ», άφησε την τελευταία του πνοή την 24η Ιουνίου 1999 και ενταφιάστηκε στο Κοιμητήριο του Ν. Ηρακλείου Αττικής. Εμπνευσμένο επικήδειο λόγο εκφώνησε ο πρώην Δήμαρχος Δομοκού κ. Παναγιώτης Σκλατινιώτης.

Κρίνω σκόπιμο ν' αναφέρω ότι την Καϊτσα την αγαπούσε ιδιαιτέρως γιατί εκτός από τους πολλούς φίλους που είχε στο χωριό, είχε και δύο πρώτες εξαδέλφες. Την Κωνσταντίνα (Ντούλα) σύζυγο Δημητρίου Οικονόμου και την Ευθυμία σύζυγο Ιωάννου Κουβέλα. Είναι αυτός που πριν από χρόνια μου είπε ότι «σεις οι Καϊτσιώτες είστε οι πιο έξυπνοι της Επαρχίας Δομοκού, αλλά έχετε ένα μεγάλο ελάττωμα, θέλετε όλοι να διοικείτε, δεν δέχεστε κανέναν καλλίτερο από τον εαυτό σας». Είχε άδικο; Αυτή του την επισήμανση είχα δημοσιεύσει στο 2ο φύλλο της εφημερίδας «Καϊτσα», χωρίς ν' αναφέρω τ' όνομά του.

Από τ' αδέλφια του Γώγου ζει μόνο ο αδελφός του Απόστολος Αγγέλης, συνταξιούχος Ιατρός, ο οποίος διαμένει με την οικογένειά του στο Ν. Ηρακλείου.

«Οι ευγενείς καρδιές δεν έχουν χώρο για το μίσος»
(Αριστοτέλης)

— ΑΠΟΨΕΙΣ —**Του Κώστα Αντωνούλα**

Το πρόσφατο βάρβαρο, εγκληματικό κτύπημα στη Μαδρίτη άπλωσε ξαφνικά τον τρόμο πάνω απ' όλη την Ευρώπη και αύξησε σε πολύ μεγάλο βαθμό την ανησυχία στην χώρα μας για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Γι' αυτό και ο κυβέρνησης αναγκάστηκε να ζητήσει την συνδρομή του ΝΑΤΟ στα μέτρα ασφαλείας, ειδικότερα μάλιστα στην επιτήρηση του εναέριου χώρου μας, αλλά και στην παροχή και άλλων μέτρων.

Έτσι δυστυχώς οι Ολυμπιακοί αγώνες, από μια εκδήλωση ειρηνικής συνεργασίας και άμιλλας των λαών του πλανήτη, στους αγωνιστικούς χώρους του αθλητισμού, μετατράπηκαν σε μια πολεμική επιχείρηση μεγάλων κινδύνων και τεράστιου οικονομικού κόστους για την χώρα, που την διοργανώνει φέτος.

Η παράδοση της εκεχειρίας, που χαρακτήριζε τους Ελληνικούς Ολυμπιακούς αγώνες, είναι αδύνατο να αναβιώσει μέσα στο χάος των αντιθέσεων και των συγκρούσεων, των τεράστιων ανισοτήτων, της αθλιότητας και της δυστυχίας της καταπίεσης και της απελποσίας, όλων αυτών των στοιχείων που γεννούν και θρέψουν την τρομοκρατία.

Την τυφλή εγκληματική δολοφονία και αναίτια επίθεση κατά των αμάχων Ισπανών πολιτών ακολούθησε διαδήλωση εκατομμυρίων ανθρώπων με συνθήματα κατά της τρομοκρατίας. Ήταν ίδια σε μέγεθος με εκείνη που έγινε ενάντια στην απόφαση του πρωθυπουργού τους που συντάσσονταν στο πλευρό των ΗΠΑ και της Βρετανίας για την παράνομη επιδρομή στο Ιράκ με πρόσφατη την τρομοκρατία.

Πρέπει κάποτε να καταλάβουν οι πήγετες ότι για μεγάλες αποφάσεις είναι απολύτως απαραίτητη η λαϊκή επιμηγορία. Η εξουσιοδότηση.

Ο Τύπος της Βρετανίας και της Ιταλίας, δύο χωρών που συμμετείχαν στην επιδρομή στο Ιράκ, γράφει ότι ήρθε η ώρα της Ευρώπης για τέτοιους είδους επιθέσεις.

Με τη διαπίστωση ότι τα πολεμικά μέσα ενισχύουν αντί να περιορίζουν την τρομοκρατία, καιρός είναι να ξεκινήσει από την Ευρώπη μια πρωτοβουλία για πολιτική δράσης με στόχο τη ρίζα του κακού, δηλαδή των αιτιών που γεννούν την τρομοκρατία. Η πρωτοβουλία να έχει στόχο την επίλυση του Παλαιστινιακού χρόνου προβλήματος και την απόσυρση των Ευρωπαϊκών δυνάμενων κατοχής από το Αφγανιστάν και Ιράκ ώστε να μην παράγουνε οι μήτρες αυτές την τρομοκρατία της εκδίκησης.

Η προσέγγιση αυτή στο πρόβλημα της τρομοκρατίας (εκδίκηση) είναι η μόνη που δίνει ελπίδες για σταδιακή εξαφάνιση αυτού του

είδους της τρομοκρατίας. Η άλλη άποψη, να κτυπίσουμε την τρομοκρατία στη «ρίζα της» με πολεμικές επιδρομές φοβάμαι πως έχει σαν στόχο να σπείρει φόβο, ανησυχία και ανασφάλεια στον κόσμο και να υποχρεώσει, μ' αυτόν τον αρρωστημένο τρόπο, τις κυβερνήσεις των κρατών να μπουν στο ατερμάτιστο παιχνίδι των ΗΠΑ για αγορά - αγορά - αγορά συστημάτων ασφαλείας που οι ίδιοι παράγουν και οι πρεσβευτές τους - ντιλερς πρωθυπουργούν.

Ποιο σύστημα ασφαλείας θα εντοπίσει ένα 11χρονο αγοράκι που μπαίνει στο μετρό, κρύβοντας στο σακάκι του (σάκα) χημικά αέρια ή εκρηκτικά; Οι πολεμικές επιδρομές, που ήταν μάλιστα και παράνομες, στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ, προκάλεσαν χιλιάδες θύματα, βύθισαν στο χάος δυο χωριά με εκατομμύρια πολίτες και δεν ήταν παρά η χειρότερη μορφή τρομοκρατίας, που άνοιξε τον κύκλο της βίας και της βαρβαρότητας ακόμη περισσότερο, αντί να το κλείσει. Αυτό το άνοιγμα του φαύλου κύκλου, μόνο μικρόνοες και χωρίς πολιτική ιθική πήγετες δεν μπορούν να καταλάβουν ότι δεν περιορίζει ούτε καταπολεμά την τρομοκρατία, αλλά την αναπαράγει.

Αυτοί που κατηγορούνται, και είναι οι αρχηγοί του Ισλαμικού φονταμεταλισμού είναι και οι δυο άνθρωποι των ΗΠΑ. Ο πιο πιστός μισθοφόρος τους, ο Σαντάμ Χουσεΐν και ο πρών συνεταίρος της CIA ο Θεάμα Μπιν Λάντεν. Τα φόβητρα της διεθνούς τρομοκρατίας.

Αφού τους εκπαίδευσε και τους χρηματοδότησε, η CIA τους χρησιμοποίησε στον πόλεμο με χημικά όπλα κατά του Ιράκ και για την πτώση του Σοβιετικού καθεστώτος του Αφγανιστάν αντίστοιχα.

Για να γίνουν πιο πειστικές οι απόψεις που προηγήθηκαν αντιγράφω απόσπασμα από το βιβλίο του Αμερικανού πολιτειολόγου Μπένζαμιν Μπάρμπερ που προσεγγίζει από «μέσα» την Αμερικανική αντίληψη για την τρομοκρατία.

«Οι Ηνωμένες Πολιτείες, που για πολύ καιρό ήσαν ευνούμενές από το μοίρα, βρίσκονται σήμερα σε τροχιά σύγκρουσης με την Ιστορία. Απομονώμενή από τον παλιό κόσμο για δύο αιώνες μιθικής σχεδόν ανεξαρποίας, αλλά βαθιά αναστατωμένη σήμερα εξαιτίας της αιφνίδιας συνειδητοποίησης του ότι είναι ιρωτή, η Αμερική δεν κατορθώνει να αντιληφθεί την επιπλήγη της αλληλεξάρτησης που καρακτηρίζει το νέο κόσμο του 21ου αιώνα. Τρομοκράτες, που διαφορετικά δεν θα διέθεταν δύναμη, έχουν ανοίξει μια βαθιά πληγή στο αμερικανικό φανταστικό. Άλλα με την προσέγγιση στην τρομοκρατία που υιοθετήθηκε,

πρόσφατα, τόσο με τη διεξαγωγή πολέμων στο εξωτερικό όσο και με την οργάνωση της εσωτερικής της ασφάλειας, η Αμερική δεν έκανε τίποτε άλλο από το να προσφεύγει ακριβώς σε εκείνο τον τρόμο που είναι το κύριο όπλο της τρομοκρατίας. Οι πήγετες της ακολουθούν παντερίσκεπτη φιλοπόλεμη πολιτική, που αποβλέπει στη δημοσιότητα στρατηγικές, που συνδέονται με μια παραδοσιακή κυριαρχία που οποία αυτές στην πραγματικότητα δεν κατέχουν πλέον (...).

Αν και είναι το κατ' εξοχήν πολυπολιτισμικό έθνος, η Αμερική δείχνει ελάχιστη ανεκτικότητα για την πολιτισμική διαφορετικότητα και τη δροπευτική επεργένεια, κυρίως όταν αυτές φαίνεται να απειλούν τα αμερικανικά ιδεώδη ή να τοποθετούνται έξω από το πλαίσιο του αμερικανικού φαντασιακού. Η Αμερική ποτεύει - μολονότι συνεχίσει να υποστηρίζει δικτατορίες σε έθνη που θεωρεί φιλικά - ότι μπορεί να επιβάλλει με τη δύναμη τη δημοκρατία στους πιπμένους εχθρούς της. Θεωρεί ότι το να ευνοεί ιδιωτικοποιημένες αγορές και έναν ακαλίνωτο και επιθετικό καταναλωτισμό ισοδυναμεί με το να δημιουργεί δημοκρατία. Νομίζει ότι άλλοι μπορούν να εγκαθίδρυουν μια δημοκρατία από τη μα μέρα στην άλλη, εισάγοντας αμερικανικούς θεσμούς, που διαμόρφωση των οποίων απαίτησε αιώνες στης Ηνωμένες Πολιτείες. Η τωρινή αμερικανική εξωτερική πολιτική σχετικά με τον πόλεμο και την ειρήνη, την ανατροπή των τυραννιών και την εγκαθίδρυση δημοκρατικών καθεστώτων, βασίζεται σε μια έλλειψη κατανόησης των συνεπειών της αλληλεξάρτησης και του χαρακτήρα της δημοκρατίας. Έτσι, η αυτοκρατορία του φόβου παράγει μιαν αυτοκρατορία του φόβου εχθρική τόσο προς την ελευθερία όσο και προς την ασφάλεια.

Η φιλοπόλεμη στάση της Αμερικής καθρεφτίζεται, και ίσως μεγεθύνεται, από τον ιεραποστολικό ζήλο με τον οποίο ο πρόεδρος Μπους αντιμετωπίζει τον πόλεμο ενάντια στην τρομοκρατία: ένα είδος καουμπόικης δικαιοσύνης, που ακόμη και οι φίλοι του Λευκού Οίκου συνδέουν με τη σάστη του προέδρου να είναι «ανυπόμονος και ευερέθιστος, μερικές φορές φλύαρος και δούματος». Άλλα πανάπτιο της Αμερικής στην τρομοκρατία σίγουρα δεν μπορεί να εξαρτάται μόνον από την ιδιοσυγκρασία του προέδρου της. Γενικά οι Αμερικανοί επλέγουν αντιπροσωπευτικούς πήγετες, οι οποίοι καθρεφτίζουν τις αγωνίες και τις προσδοκίες τους με την στάση τους στην τρομοκρατία.

Αν την Σεπτεμβρίου κατέδειξε αναμφίβολα την αποτελεσματικότητα του τρόμου, αποκάλυψε ωστόσο και τα όριά της ως εργαλείου εκδημοκρατισμού. Παρ' όλα αυτά, αντιδρώντας στην περιφρόνηση που δείχνει την τρομοκρατία για τα εθνικά σύνορα, οι Ηνωμένες Πολιτείες προσέφυγαν σε όλο και πιο ξεπερασμένες στρατηγικές στρατηγικές, που συνδέονται με μια παραδοσιακή κυριαρχία που οποία αυτές στην πραγματικότητα δεν κατέχουν πλέον (...).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΚΑΙ ΔΥΣΑΡΕΣΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΜΑΚΡΥΡΡΑΧΗ ΚΑΪΤΣΑ ΚΑΙ ΚΑΪΤΣΙΩΤΕΣ

ΣΠΟΥΔΕΣ ΠΤΥΧΙΑ

- ◆ Ο ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΤΣΑΜΑΣΙΩΤΗΣ πέρασε στο τμήμα Ηλεκτρονικών Μηχανημάτων και Μηχανικών Υπολογιστών στο Πολυτεχνείο Κρήτης. Συγχαρητήρια Δημήτρη και καλές σπουδές.
- ◆ Ο Αθανάσιος Κοντός, γιος Γεωργίας Αθ. Ψαλλίδα πέρασε στη Σχολή Αστυφυλάκων Ξάνθης. Καλές σπουδές.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Σας επισημαίνουμε ότι προκειμένου να λάβουν μέρος στο «ΔΡΑΓΟΥΝΕΙΟ ΒΡΑΒΕΙΟ» οι επιτυχόντες και οι πτυχιούχοι των ΑΕΙ της Πανεπιστημιακής χρονιάς 2003-2004 πρέπει να μας προσκομίσουν στα γραφεία του Συλλόγου (Πατησίων 4, 1ος όροφος) πρωτότυπες βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά σπουδών το αργότερο μέχρι 25 Μαΐου 2004.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ - ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ - ΓΑΜΟΙ

Ο Ιωάννης Πέτρου και η Θεοδώρα Τριαντόπουλου βάπτισαν στις 25-12-03 στην Καϊτσα το αγοράκι τους. Το όνομα αυτού Χρήστος. Να σας ζήσει κι όλοι μαζί να ευτυχείτε.

ΘΑΝΑΤΟΙ

◆ Πολύ νωρίς, αναπάντεχα και απρόσμενα έφυγε απ' τη ζωή, επίσης, ο Σπυρίδων Ρατσιάς σύζυγος Παρασκευής (Βούλας) Πέτρου. Ένας γαμπρός στην ΚΑΪΤΣΑ που όλοι λένε τα καλύτερα λόγια γι' αυτόν. Στις 26-1-04 έπεσε σαν κεραυνός η είδηση του θανάτου του. Κι ήταν νέος, 52 ετών. Καλό ταξίδι Σπύρο. Καλή δύναμη Βούλα, εσύ και η οικογένειά σου.

◆ Στις 15-1-04 και στα 72 της έφυγε και η Ελένη του Χωριού μας. Η Ελένη Κουτρούμπα, ήταν χρόνια τώρα, που κουρασμένη κι ανήμπορη έμενε μακριά απ' τις γειτονιές και τις ρούγες της ΚΑΪΤΣΑΣ. Η πολύ καλή φροντίδα των δικών της ανθρώπων όμως την κράτησαν στη ζωή και στο σπίτι της οικογένειας της λατρευτής της αδελφής, Πολυζένης Μονιάκη Στην ΚΑΪΤΣΑ. Ελένη σ' αγαπήσαμε, Ελένη σε θυμόμαστε. Μας ελειψες Ελένη. Καλή αγάπαιση και αιωνία η μνήμη.

◆ Η Σταυρούλα Απ' Κούτσικα, ετών 89 πέθανε στην Καϊτσα στις 28-1-2004. Η κηδεία της έγινε στην Καϊτσα. Καλή ανάπαιση.

◆ Στις 12-1-2004 πέθανε ο Βασίλειος Μπουζιάνας, ταξίαρχος ε.α. ετών 93. Ήταν αδελφός της Ευαγγελίας Γ. Μπρούζα. Η κηδεία του έγινε στην Αθήνα. Καλή ανάπαιση.

ΟΜΒΡΙΑΚΗ ΟΜΒΡΙΑΚΙΤΕΣ

- Στις 7-1-2004 πέθανε στην Καστοριά ο Ομβριακίτης Γεώργιος Λύτρας ετών 77. Αιωνία του η μνήμη.
- Ο Λέντας Γεώργιος πέθανε στις 17-12-2004 στην Ομβριακή σε ηλικία 84 ετών. Ο Θεός να τον αναπαύει.
- Πέθανε την 1-3-2004 στην Αθήνα ο Γεώργιος Μπούχρας ετών 86. Ο Θεός να τον αναπαύει.
- Στην Ομβριακή και στα 86 του χρόνια πέθανε ο Γεώργιος Γκαρίλας. Ημερομηνία θανάτου 24-2-2004. Αιωνία του η μνήμη.

ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΙΩΤΕΣ

- Ο Γεώργιος Τσιαγκλάνης ετών 90 από την Παναγιά πέθανε στις 25-12-2003 στη Λαμία. Αιωνία αυτού η μνήμη.
- Στις 26-2-2004 στη Λαμία, πέθανε η Χρυσούλα Γουσουγιάνη, ετών 80. Ελαφρύ το χώμα.
- Στην Παναγιά και στις 5-3-2004 πέθανε ο Συρσύνης Θωμάς στα 81

του χρόνια. Ελαφρύ το χώμα.

ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΚΑΙ ΔΕΡΕΛΙΩΤΕΣ

Καμιά είδηση δεν μας γνωστοποιήθηκε

ΑΓΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΙ ΝΕΖΕΡΙΩΤΕΣ

- Η Στυλιανή Μακρή ετών 74 από τον Άγιο Στέφανο πέθανε στη Λαμία στις 8-3-2004. Αιωνία αυτής η μνήμη.

- Η Πρόκια Παρασκευή πέθανε σε ηλικία 92 ετών στις 27-2-2004 στον Άγιο Στέφανο. Αιωνία αυτής η μνήμη.

ΞΥΝΙΑΔΑ ΚΑΙ ΞΥΝΙΑΔΙΤΕΣ

- Η Αικατερίνη Ροΐνα πέθανε σε ηλικία 85 ετών στις 10-3-2004. Ο Θεός να τη συγχωρεί.

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΑΗΓΙΩΡΓΙΤΕΣ

- Στις 2-12004 πέθανε η Αικατερίνη Ζαμπεθάνη ετών 85. Αιωνία η μνήμη.

- Ο Βασίλειος Κελάφας από τον Άγιο Γεώργιο πέθανε σε ηλικία 81 ετών στις 13-2-2004. Αιωνία αυτού η μνήμη.

- Πέθανε η Ελένη Πλατή ετών 86, στις 24-2-2004. Αιωνία αυτής η μνήμη.

ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΟΜΗΛΙΩΤΕΣ

- Ο Θωμάς Γκούμας από την Κορομηλιά, ήταν μόλις 45 ετών όταν σκοτώθηκε στις 4-3-2004, σε τροχαίο ατύχημα, στο 22ο χιλιόμετρο της οδού Λαμίας Δομοκού. Ο Θεός να τον αναπαύει και καλή δύναμη και παρηγοριά στους δικούς του.

Συνδρομές και ενισχύσεις έδωσαν (σε Ευρώ)

Μπιλίρης Βασίλειος	50 €
Σιόβας Ιωάννης	50 €
Οικονόμου Χριστίνα	50 €
Καρπούζας Ιωάννης	50 €
Παπαγεωργίου Γεώργιος	25 €
Μπουλούζος Κων/νος του Γεωρ.	20 €
Τσαμασιώτη Σταυρούλα	10 €
Καλτσά - Μπανούση Δέσποινα	5 €
Καλτσάς Βασίλειος	5 €
Καλτσάς Σταύρος	5 €
Σπουρνιάς Σεραφείμ	10 €
Τσιντζιλώνης Κων/νος	5 €
Αντωνούλας Κων/νος	20 €
Βαρβατάκης Ευάγγελος	20 €
Παπαϊωάνου Νίκος	5 €
Καλύβα Ευαγγελία	10 €
Παπαστυλιανού Στυλιανός	30 €
Κουτρούμπα Ελένη του Δημ.	10 €
Βόττα Γεωργία	10 €
Παπαποστόλου Παναγιώτης	10 €

«Αγγείες»

Εφημερίδα των Συλλόγου των Απανταχού Καϊτσιωτών Μαχρυζάχης Φθιώτιδας

—♦—
Εκδίδεται ανά τρίμηνο

- ◆ **ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΪΤΣΙΩΤΩΝ**
- ◆ **Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευδοκία Κ. Οικονόμου.**
- ◆ **Συντακτική Επιτροπή: Ευδοκία Οικονόμου του Κων/νου, Αθανάσιος Τσεκούρας του Ελευθερίου, Νικόλαος Μαντάς του Χρήστου**
- ◆ **Έδρα: Πατησίων 4 Αθήνα 106 77, Τηλ.: - FAX: 210-38.19.693**
- ◆ **Τυπογραφείο «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», Δημ. Ανδρίκου, Ρήγα Παλαμήδη 5 Τηλ.: 210-32.43.158, Αθήνα**

ΘΥΜΗΣΕΣ ΑΠ' ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΖΗΣΑΜΕ ΚΙ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΑΜΕ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ...

Σ' αυτό το φύλλο και τη συγκεκριμένη στήλη σκεφτήκαμε να αναφερθούμε σε μερικά έθιμα και πρακτικές, τα οποία έχουν τις ρίζες τους στα βάθη του χρόνου και που πολλοί τα ενθυμούνται από παλαιότερες ημέρες στον τόπο μας.

Ενδιαφέρον και προσπάθεια της στήλης είναι να διασώσουμε όσο περισσότερα λαογραφικά στοιχεία μπορέσουμε, και ασφαλώς να υπενθυμίσουμε ώς να γνωστοποιήσουμε στους αγαπητούς αναγνώστες στοιχεία από την παράδοση του τόπου.

Η ΜΠΙΡΜΠΙΡΙΤΣΑ

Η Μπιρμπιρίτσα είναι ένα έθιμο, που μας έρχεται απ' την αρχαία εποχή και που έμεινε ως τις μέρες μας. Το έθιμο ελάμβανε χώρα σε καιρό αναβροχιάς για να βρέξει. Παλαιότεροι λένε πως Μπιρμπιρίτσες γνώνονταν άντρες, οι οποίοι φορούσαν τις κάπες τους κι απέξω τις στόλιζαν με κλαδιά δέντρων. Στο κεφάλι φορούσαν ένα ταψί και ο καθένας περνούσε έξω από τα σπίτια των χωρικών τραγουδώντας.

*Μπιρμπιρίτσα περπατατεί
το θέο παρακαλεί
για να ρίξει μια βροχή
να ποτίσει τα σταράκια
του θεού τα πραματάκια.*

Στο χωριό μας το έθιμο διατηρήθηκε μέχρι λίγο πριν τα μέσα του περασμένου αιώνα. Ως δημώδες τραγούδι το ενθυμούμεθα και οι νεότεροι.

ΤΑ ΜΑΡΤΙΑ

Την τελευταία ημέρα του Φλεβάρη 28 ή 29 όλες οι γιαγιάδες ή οι μητέρες του χωριού ετοίμαζαν τα «Μάρτια». Αυτά ήταν κλωστές κόκκινες και άσπρες στριμμένες μαζί. Το βράδυ της ίδιας μέρας τις έδεναν στο δάκτυλο και στον καρπό των χεριών των παιδιών για να μην τα μαυρίσει πολύ ο ήλιος της Άνοιξης και του Καλοκαιριού. Στα μέσα του Μάρτη τα παιδιά έβγαζαν τα «Μάρτια» και τα κρεμούσαν στις φράχτες της αυλής ή των κήπων.

Από κει θα τα έπαιρναν τα χελιδόνια για να χτίσουν τις φωλιές τους.

Θυμάστε πόσες φορές τα παιδικά μας βλέμματα περιμέναν να δουν χελιδονάκια, να πάρνουν απ' τους φράχτες το δικό μας «Μάρτι», για να χτίσουν τη φωλιά τους;

ΓΙΑ ΤΟ «ΚΡΙΘΑΡΑΚΙ»

Όταν κάποιος έβγαζε ένα «κριθαράκι» στο μάτι το σταύρωναν και το έτριβαν αποβραδίς με σκόρδο, πιστεύοντας ότι μεχρι το πρωί θα εξαφανίζονταν. Επιπρόσθετα ενθυμείσθε το ξόρκι για το «κριθαράκι»:

Το πρωτότοκο παιδί της οικογένειας στέκονταν μπροστά στον παθόντα (αυτόν που είχε «κριθαράκι» στο μάτι) και γάργιζε τραγουδώντας (αλυχτώντας)

*Γαβ - γαβ κριθαράκ
Φεύγα - φεύγα απ' του μάτ
Είμι πρώτους κι σι τρώου.*

ΤΟ ΣΠΥΡΙ

Όταν κάποιος έβγαζε στο σώμα του ένα σπυρί και το διαπίστωνε στην ανάπτυξή του, οι δικοί του τον συμβούλευαν να πει:

*Σπυρί - σπυρί καλό σπυρί
αυτού, που βγεις μη ματαβγείς
κι αν ματαβγείς
τίποτα να μην κάνεις.*

Κι ύστερα απευθυνόμενος στους Αγίους Αναργύρους έλεγε:

*Άγιε Ανάργυρε θαυματουργέ
βάλε το χεράκι
να φύγει το σπυράκι.*

● Στα παλιότερα χρόνια σπάνια είχε κανείς τη δυνατότητα να επισκεφθεί γιατρό για κάποιο πρόβλημα υγείας. Έτσι πολλοί πρακτικοί γιατροί (μερικοί απ' αυτούς «κομπογιαννίτες») εκμεταλλεύονταν τον πόνο, την απελπισία και την αμάθεια πολλών χωρικών. Αρκετοί ωστόσο είχαν πολλές επιτυχίες και δικαίωναν τη φήμη τους.

Ένας τέτοιος πρακτικός γιατρός ήταν ο Κων/νος Μπούχαρας από την Κάτω Αγόριαν Δομοκού, σημερινή Εκκάρα Θεσσαλιώτιδας. Ειδικότητα: Στα «στραμπουλίγματα» και στα σπασίματα των άκρων και της μέσης. Οι επιτυχίες του ήταν τόσες πολλές, που τον έκαναν γνωστό όχι μόνο στη γύρω περιοχή αλλά και σε πολλές περιοχές της χώρας.

Τέτοιες ικανότητες είχαν και στο χωριό μας οι παππούδες Μήτρος Ψαλλίδας, Νάσιος Καρασίκης και Μήτσιος Πατρίδας αλλά ήταν τοπικής εμβέλειας.

Παράλληλα όμως, λόγω έλλειψης γιατρών εκείνα τα χρόνια, όλοι οι μεγάλοι άνθρωποι (άλλος περισσότερο, άλλος λιγύτερο), γνώριζαν από παράδοση ορισμένα πράγματα για μερικές συνηθισμένες ασθένειες.

Έτσι χρησιμοποιούσαν κάποια πρακτικά μέσα και «γιατροσόφια».

Ας θυμηθούμε μερικά απ' αυτά.

◆ Αν κάποιος χτύπαγε και δεν έβγαζε αίμα (είχε στουμπιστεί), τοποθετούσαν πάνω στο χτυπημένο τμήμα κρεμμύδια στουμπισμένα.

Από εδώ, φαίνεται πως έρχεται και η φράση «τον έκανε για τα κρεμμυδάκια» δηλαδή τον χτύπησε αρκετά. Τον μελάνιασε.

◆ Την ίλαρά τον έλεγαν μπέμπελη τους έδιναν να πιουν ξύδι ή να φάνε ξινά κορόμηλα.

◆ Για τον πονόδοντο κράταγαν για λίγο στο στόμα τους ποσότητα τσίπουρου. Αν δεν σταματούσε ο πόνος καυτηρίαζαν με καμένη (πολύ ζεστή) βελόνα το άρρωστο δόντι. Άλλοι τοποθετούσαν στην τρύπα του αρρωστημένου δοντιού «σκάρφη» (φυτό, που ευδοκιμεί και σήμερα στο δάσος του χωριού μας). Τη «σκάρφη» όμως την απέφευγαν γιατί κατέστρεφε, έλεγαν, τα γερά δόντια.

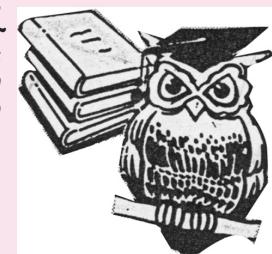
◆ Στο κρυολόγημα κολλούσαν βεντούζες στο κορμί του ασθενούς με δυο ποτήρια τα οποία ζέσταιναν στη φλόγα ενός πιρουνιού. Αν το κορμί γινόταν μαύρο (ένδειξη τρανού κρυολογήματος) στους μεγαλύτερους έπαιρναν και λίγο αίμα. Ύστερα τους έκαναν εντριβή με οινόπνευμα και τους «κουκούλωναν» στα σκεπάσματα.

◆ Για το κρυολόγημα προσέφεραν επίσης στον ασθενή πόντζι (ζεστό τσίπουρο ή κονιάκ με ζάχαρη).

◆ Αν κάποιος πονούσε στα πλευρά του από το κρύο (έχω ένα «σφάχτη» στα πλευρά, έλεγε για μακαρίτισσα η γιαγιά μου), του τοποθετούσαν πάνω στην περιοχή του «σφάχτη» μια κεραμίδα καμένη στο τζάκι και τυλιγμένη σ' ένα πανί. Άλλοι πάλι ζέσταιναν πίτουρα, τα έβαζαν μέσα σε μαξιλαροθήκη και τα τοποθετούσαν στο μέρος που πονούσε.

Έθιμα και πρακτικές από μια εποχή,
που οι άνθρωποι,
ιδιαίτερα της υπαί-
θρου, ζούσαν με
συνθήκες πολύ
διαφορετικές από
τις σημερινές.

Για τη μεταφορά
ΕΥΔΟΚΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΤΟΝ ΠΑΙΑΙΟ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ

Από το αρχείο του Κώστα Αντωνούλα

Από αριστερά: Νικήτας Αντωνούλας - Ιωάννης (Νάκος) Αντωνούλας Χρήστος Αντωνούλας - Μαρίκα Αντωνούλα - Καραχάλιου - Παναγιώτης Αντωνούλας

Από αριστερά: Κώστας Αντωνούλας - Χαρίλαος Πατρίδας - Κώστας Μπιλίρης - Κώστας Χατζηαργύρης Αθανάσιος (Σουύλας) Σανίδας - Ηλίας Μαντάς